

นายพินิจ หาญพาณิชย์
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

บุกรุกทรัพยากรจากกองขยะของเมืองปากน้ำ

“สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม
คนหนึ่งตาแหลมคม เห็นดวงดาวอยู่พราวพราย”

ปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันดีว่า
ในเมืองและชุมชนใหญ่ ๆ มีปัญหา
ปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นตามจำนวน
ประชากร วิธีการดำเนินชีวิตและ
ความเจริญที่เข้ามา ส่งผลให้การ
บริหารจัดการขยะมีความยุ่งยาก
ซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย

จังหวัดสมุทรปราการ เป็น
เมืองอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม
มีจำนวนประชากรหนาแน่น และมี

การขยายตัวของความเป็นเมืองในอัตราที่สูง ประกอบกับการเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านคมนาคมขนส่ง
และโลจิสติกส์ที่สำคัญของประเทศ ส่งผลให้จังหวัดสมุทรปราการต้องเผชิญกับปัญหาขยะมูลฝอย
ที่เกิดจากกิจกรรมของภาคส่วนต่าง ๆ สะสมมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน โดยในแต่ละวันมีปริมาณ

รูปไฟไหม้กองขยะบ้านแพรงษา จ.สมุทรปราการ

ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1,910.73 ต้น / วัน แต่จังหวัดมีขีดความสามารถในการกำจัดเพียง 1,550.45 ต้น / วัน ส่งผลให้มีปริมาณขยะตกค้างจำนวน 360 ต้น / วัน ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญจำเป็นเร่งด่วนและท้าทายความสามารถของผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะบริหารจัดการขยะให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน

ปรากฏการณ์

เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2557 จังหวัดสมุทรปราการ ตกเป็นข่าวโด่งดังครึกโครมไปทั่วประเทศ จากข่าวไฟไหม้บ่อขยะแพรกษาทำให้เกิดกลุ่มควันลอยไปไกลในรัศมีหลายกิโลเมตร สร้างความเสียหายในวงกว้าง ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งปัญหาในลักษณะดังกล่าวยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ในคราวนั้น นายพินิจ หาญพาณิชย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก้ไขปัญหา โดยการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ทั้งทรัพยากร เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมทั้งบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ กว่า 2,500 นาย ช่วยกันทำงานอย่างหามรุ่งหามค่ำไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย โดยใช้เวลาถึง 7 วัน จึงสามารถทำให้เหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะสงบลงได้

ก่อนหน้านั้น คงไม่มีใครคาดคิดว่าจะเกิดไฟไหม้บ่อขยะและเมื่อไหม้เสร็จแล้วจะเกิด

ผลกระทบมากมายเพียงใด และคงไม่ใช่เฉพาะที่เมืองสมุทรปราการที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมดั้งเดิมของประเทศ ปัจจุบันการจัดเก็บขยะ (ที่จริงคือการทิ้งขยะ) ของพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ก็ยังเป็นลักษณะคล้ายคลึงกัน คือขบวนการไปจบลง ณ หลุมขยะมหิมา แล้วปล่อยให้ป็นหน้าทีของธรรมชาติ ในการบำบัดรักษาตัวเอง ต่อเมื่อมีการสะสมและหมักหมมเป็นระยะเวลานาน ก็จะเกิดกระบวนการเกิดแก๊สมีเทนอยู่ภายใต้กองขยะมหิมานั้น แล้ววันหนึ่งเมื่อมีปัจจัยองค์ประกอบที่พอดีก็เกิดประกายไฟ โดยธรรมชาติ เกิดการลุกไหม้และเกิดกลุ่มควันมากมายมหาศาลขึ้น เหมือนจะบอกว่าถึงเวลาที่ต้องจัดการกับปัญหากันได้แล้ว

สองคนยลตามช่อง

เมื่อวันจันทร์ที่ 16 มีนาคม 2558 คณะทำงานของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทางไปจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะของจังหวัด ซึ่งบังเอิญเป็นวันที่ครบรอบการเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้กองขยะครบ 1 ปีพอดี

นายพินิจ หาญพาณิชย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้เกียรติคณะทำงานเข้าพบเพื่อรับฟังแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อฟังจบก็ทำให้นึกถึงกวีพจน์กลอนที่ว่า “สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม คนหนึ่งตาแหลมคม เห็นดวงดาวอยู่พราวพราย” ซึ่ง

แปลมาจากภาษาอังกฤษ คือ “Two folks look through same hole, one sees mud, one sees stars” โดย Frere Helaire บาทหลวงชาวฝรั่งเศส

เหตุที่คิดถึงภาพยกอลนดังกล่าว เพราะท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้พูดให้ฟังถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะของจังหวัดในปัจจุบัน ฟังแล้วก็ให้เกิดความรู้สึกว่า มุมมองต่อปัญหาที่แตกต่างกันก็ทำให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน คือท่านผู้ว่าฯ กำลังจะบอกว่าภูเขาขยะนี้คือ “ขุมทรัพย์”

“ขยะ” ที่ผู้คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งไม่มีประโยชน์น่ารังเกียจและถูกทิ้งทับถมกันวันแล้ว วันเล่า จนสูงเป็นภูเขาเลากามองไกล ๆ ให้คิดว่า สมุทรปราการนี่ก็มีลูกเนินภูเขาเหมือนกัน แต่ใครคงไม่คาดคิดว่า เนินเขาขยะขนาดใหญ่ นั่นคือขุมทรัพย์ ใช่ครับคือขุมทรัพย์ ไม่ได้เขียนผิด

รูปป้ายห้ามทิ้งขยะที่ปักอยู่บนเนินเขาขยะ

เนินขุมทรัพย์

หลังอาหารกลางวัน คณะทำงานของสถาบันดำรงราชานุภาพได้เดินทางไปยังเนินเขาขยะในพื้นที่ตำบลแพรกษาใหม่ แรกเห็นก็ตั้งที่ว่า คือ เนินเนินเขาชัด ๆ มองไกล ๆ ไม่เห็นว่าจะมีขยะอะไรเลย เห็นแต่รถบรรทุกวิ่งขึ้นลงตามถนนที่คดเคี้ยวไปตามลูกเนิน ต่อเมื่อเข้าไป

รูปภูเขาขยะของจังหวัดสมุทรปราการ ที่สะสมมาเกือบ 20 ปี

ใกล้ ๆ จึงเห็นว่าเป็นภูเขาขยะที่เต็มไปด้วย พลาสติกมากมายในขนาดที่ว่า คำนวณไม่ถูก คือมหาศาลจริงๆ ภายหลังจึงรู้ว่า ที่นี่คือบ่อขยะ ที่มีการทิ้งทับถมกันมาแล้วกว่า 20 ปี ทับถมกัน สูงมากกว่าตึกสิบกว่าชั้น เมื่ออยู่ด้านบนจะมองเห็นวิวทิวทัศน์ข้างล่างราวกับเป็นจุดชมวิวของเมือง

ทำไมถึงบอกว่า เนินเขาขยะนี้คือ ชุมทรัพย์ (ขณะที่หลายๆ คนเห็นว่าเป็นบ่อขยะ น่ารังเกียจ) เพราะปัจจุบันภายใต้การบริหารการ แก้ไขปัญหาขยะของผู้ว่าฯ พินิจ หาญพานิชย์ ท่านได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีศักยภาพพร้อม ทั้งเทคโนโลยีและทุน ที่สำคัญคือความมุ่งมั่น ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาขยะของจังหวัด เข้าพิจารณาแปรขยะเป็นเงิน ที่จริงในเบื้องต้นนี้

น่าจะเรียกว่า แปรขยะเป็นทุนเพราะในการ แก้ไขปัญหาขยะนั้น ไม่ใช่เรื่องขยะ ๆ แต่เป็นเรื่องที่ต้องเอาหัวใจเข้าสู่ เพราะการที่จะเข้าไป จัดการกับภูเขาขยะขนาดมหึมานั้น ไม่ได้สู้ด้วย มือเปล่า แต่ต้องลงทุนด้วยทุนจำนวนมหา มาพอ ๆ กับกองขยะเช่นกัน เท่าที่ทราบในเบื้องต้น เอกชนที่กล้าอาสาเข้ามาจัดการกับเนินขยะนี้ ลงทุนไปแล้วอย่างต่ำที่สุดประมาณ 2,000 ล้านบาท เมื่อได้ฟังแล้วอยากอุทานเป็นภาษา วยรุ่นว่า “O M G” นี้แค่ทุนเริ่มต้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดรบกับขยะ

ลองมาดูว่าผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ จัดการอย่างไรกับกองขยะที่กองเป็นภูเขา และ ทับถมกันมากกว่า 20 ปี

รูปผู้ว่าราชการจังหวัดประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรปราการ

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ จำเป็น และเร่งด่วนในการหามาตรการแก้ไขปัญหามลพิษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามมาตรฐานสากล เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างหลักประกันในการพัฒนาพื้นที่อย่างรอบด้าน และยั่งยืนในพื้นที่ต่อไปในอนาคต โดยท่านได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรปราการ” หรืออาจเรียกง่าย ๆ ว่า บอร์ดขยะ (Waste solutions board) ขึ้น เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2557 และจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการชุดดังกล่าว เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 เพื่อหารือแนวทางการปฏิบัติ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ โดยให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดการระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ.2557 และแนวทางการบริหารจัดการ 10 ประการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดไว้

สำหรับการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบนั้น แม้ว่าจังหวัดสมุทรปราการจะเป็นหนึ่งในพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับที่น่าเป็นห่วงเป็นลำดับต้น ๆ ของ

ประเทศ ซึ่งจะต้องดำเนินการตาม Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายฉบับผ่านความเห็นชอบจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 โดยเป็นพื้นที่เป้าหมายตามแนวทางการดำเนินงานระยะเร่งด่วน 6 เดือน จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี นครปฐม สระบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ แต่การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจังหวัด ไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขและบริหารจัดการจากภาครัฐแต่อย่างใด ดังนั้น จังหวัดจึงได้กำหนดมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัด โดยการประยุกต์รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสมตาม Road Map รูปแบบ Model L ดังนี้

1. เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

ในการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรปราการหรือบอร์ดขยะ เมื่อวันที่

รูปถังเก็บขยะชนิดแยกประเภท

รูปรถขนขยะที่เสริมอุปกรณ์แยกขยะแบบไทยๆ

1 ตุลาคม 2557 ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 48 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยทั้งพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ ต้องกำหนดให้มีมาตรการในการ คัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางที่มีการจัดเก็บ รวมถึงต้องมีการคัดแยกขยะพิษหรือของเสียที่ เป็นอันตรายต่อชุมชนออกจากขยะมูลฝอย ทั่วไป

2. การจัดการขยะแบบศูนย์รวม

โดยทำการตรวจสอบสถานที่ที่สามารถ ดำเนินการจัดเก็บหรือฝังกลบขยะในพื้นที่ที่ยังมี สถานภาพการดำเนินการที่ถูกต้อง และระงับ การดำเนินการในพื้นที่ที่มีการดำเนินการไม่เป็น

ไปตามระเบียบมาตรฐาน เพื่อคัดเลือกและ กำหนดเป็นพื้นที่สำหรับการดำเนินการในการ กำจัดหรือจัดเก็บขยะ ที่มีความชัดเจน โดยใน ปัจจุบันคงเหลือพื้นที่ในการจัดเก็บและกำจัด ขยะแบบฝังกลบเพียงแห่งเดียวในจังหวัด สมุทรปราการ ได้แก่พื้นที่ของ บริษัท อีสเทิร์น เอ็นเนอร์ยีพลัส จำกัด ขนาดพื้นที่ 161 ไร่ ตั้งอยู่ ณ ต.แพรงษาใหม่ อ.เมืองสมุทรปราการ ศักยภาพรองรับขยะปริมาณ 1,300 ตัน ในการ รองรับขยะมูลฝอยทั้ง 6 อำเภอภายในจังหวัด สมุทรปราการ โดยขยะส่วนเกินจำนวนกว่า 300 ตันต่อวัน จากพื้นที่อำเภอบางบ่อ จังหวัด ได้ดำเนินการจัดส่งไปทำลายโดยวิธีฝังกลบ ณ บ่อขยะในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

แผนภาพกระบวนการกำจัดขยะมูลฝอย

3. การกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำหรับมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษในระยยะยาวนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการพิจารณาเห็นว่ากรณีปัญหาด้านขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาใหญ่ซึ่งในระยะยาวจำเป็นต้องมีการลงทุนเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน ซึ่งการลงทุนดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการที่สูงมากและหากรวมถึงต้นทุนในการบริหารจัดการระบบแล้วย่อมต้องเป็นภาระทางงบประมาณผูกพันที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต

ดังนั้น จังหวัดจึงได้พิจารณาแนวทางการแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชนเข้าเป็นแนวร่วมในการบริหารจัดการปัญหาขยะอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยผลักดันให้มีการจัดตั้ง**โครงการสร้างศูนย์บริหารจัดการขยะครบวงจร** โดยมีเอกชนผู้สนใจเข้าลงทุนในพื้นที่จังหวัดฯ จำนวน 3 ราย ได้แก่ พื้นที่ตำบลแพทกษาใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ บริษัท อีสเทิร์น เอ็นเนอร์ยีพลัส จำกัด และพื้นที่ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จำนวน 2 ราย ได้แก่ บริษัท อินทาเนี่ย กรีนพาวเวอร์ จำกัด และบริษัท สมุทรปราการ รีนิวเอเบิล เอ็นเนอร์ยี จำกัด ซึ่งทั้ง 3 บริษัทได้ให้ความสนใจที่จะ

ดำเนินการจัดสร้างโรงงานคัดแยกขยะเพื่อผลิตเชื้อเพลิง RDF (Refuse Derived Fuel), โรงงานผลิตน้ำมันจากพลาสติก , โรงงานปุ๋ยชีวภาพ, โรงงานบำบัดน้ำเสียจากขยะ และโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากเชื้อเพลิง RDF โดยในรายชื่อของบริษัท อีสเทิร์น เอนเนอร์ยีพลัส จำกัด ได้รับการอนุญาตจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการทำสัญญาเทรดเดอร์กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิต และอยู่ระหว่างการขออนุญาตก่อสร้าง คาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในช่วงปลายปี 2559 โดยคาดว่าจะใช้เงินลงทุน

โครงการประมาณ 2,000 ล้านบาท ส่วนอีก 2 บริษัท อยู่ระหว่างการขอใบอนุญาตดำเนินการจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานในการนำขยะมาเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า

ทั้งนี้ระบบการกำจัดและบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตามโครงการดังกล่าวต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน กฎหมายด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมกำหนด และตาม Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย รูปแบบ Model L ดังกล่าวข้างต้น

แผนภาพอาคารโรงงานสำหรับการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ

รูปขยะที่แปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงอัดแท่ง

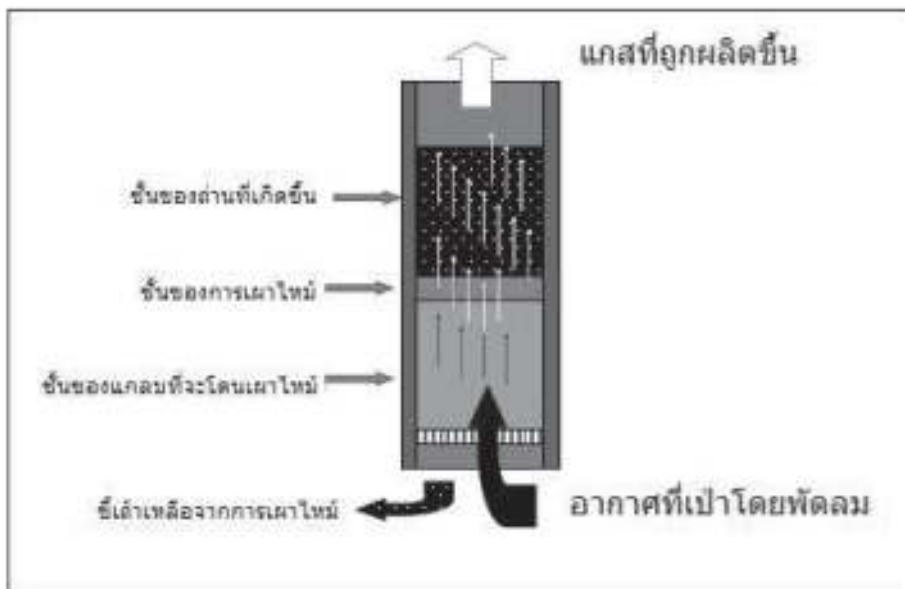
ขยะที่ไม่ใช่ขยะ

กล่าวได้ว่า แท้จริงแล้ว ขยะหาใช้ของเหลือทิ้งที่ไร้ค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้นเรื่อยๆ และเชื้อเพลิงที่ผลิตจากฟอสซิลหาได้ยากขึ้นในอนาคต การแปลงขยะให้เป็นพลังงานจึงเป็นช่องทาง

ที่ได้รับความสนใจมากขึ้นในปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบหลัก คือ

1. การใช้เป็นเชื้อเพลิงแข็งโดยตรง
2. การใช้เป็นเชื้อเพลิงแข็งโดยตรงโดยผ่าน

การแปรสภาพ (Refuse Derived Fuel : RDF)

แผนภาพหลักการเปลี่ยนขยะให้เป็นเชื้อเพลิงก๊าซ

รูปเครื่องผลิตน้ำมัน/ไฟฟ้าจากขยะพลาสติกและชีวมวล

3. การเปลี่ยนขยะให้เป็นเชื้อเพลิงก๊าซ ตามกระบวนการแก๊สซิฟิเคชัน (Gasification)

4. การเปลี่ยนขยะให้เป็นเชื้อเพลิงเหลว โดยผ่านกระบวนการไพโรไลซิส (Pyrolysis)

ในด้านกระบวนการสร้างมูลค่าให้ขยะ กลายเป็นทรัพย์สิน มีกระบวนการขั้นตอนที่น่า สนใจมาก ซึ่งเราจะพบว่า ขยะนี้มีคุณค่าที่เป็น มูลค่าตลอดกระบวนการ ในที่นี้ ขอนำเสนอ มูลค่าหลัก ๆ ที่ดำเนินการได้ คือ

1. ขยะที่เป็นพลาสติก ยางรถยนต์เก่า สามารถนำไปผลิตเป็นน้ำมันไพโรไลซิส ซึ่งกระบวนการขั้นแรกจะมีองค์ประกอบทั้งน้ำมัน

แก๊สเชื้อเพลิง และคาร์บอนแบล็ค ในส่วนที่เป็น น้ำมันก็จะมีองค์ประกอบทั้งน้ำมันเบนซิน ดีเซล น้ำมันก๊าด และน้ำมันเตา

2. เปลี่ยนขยะมูลฝอยอื่น ๆ ให้เป็น พลังงานความร้อนหรือเชื้อเพลิงของ RDF ใช้ในการผลิตไฟฟ้าจากขยะ

3. ผลิตเม็ดสารปรับปรุงสภาพดินจาก ขยะชีวภาพ สำหรับต้นไม้ประเภทไม้ดอกไม้ ประดับ หรือต้นไม้ที่ใช้บริโภค

4. ผลิตก๊าซที่ใช้ประโยชน์ในการหุงต้ม (ก๊าซมีเทน)

5. ผลิตน้ำยาจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM)

แผนภาพการกำจัดขยะที่ถูกต้อง

แก้ปัญหา “ขยะ” อย่าง “ยั่งยืน”

การแก้ไขปัญหาขยะมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน เนื่องจากในทุก ๆ วัน จะมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้น ในขณะที่ขยะเก่าก็ยังไม่สามารถกำจัดให้หมดไป ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงต้องดำเนินการในแบบบูรณาการและขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน ทั้งการบริหารจัดการ การวางกฎ ระเบียบ รวมทั้ง การสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การกำจัด “ขยะเก่า”
 - 1) สำรวจ ประเมิน เพื่อปิดบ่อขยะหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
 - 2) ฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมเพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่าและรองรับขยะมูลฝอยใหม่
 - 3) กรณีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นสถานที่ของเอกชน ให้บังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้อง

2. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการ “ขยะใหม่”

1) จัดระบบคัดแยกขยะมูลฝอยทั่วไปที่ต้นทาง

2) คัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป และเก็บรวบรวม ณ สถานที่เก็บรวบรวมของจังหวัด และส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเอกชน

3) จัดระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน และแปรรูปไปเป็นพลังงาน เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า

4) ปรับปรุงบ่อฝังกลบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อเพิ่มระยะเวลาการใช้งาน

3. วางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

1) ออกระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

2) จัดทำแผนแม่บทในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

4. สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างวินัยให้กับประชาชน โดยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ปฏิบัติดีสำนึก สร้างความตระหนักให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การลด คัดแยกที่ต้นทาง จนถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ตลอดจนลดการใช้ถุงพลาสติกและหันมาใช้วัสดุอื่นแทน ซึ่งต้องมีการดำเนินการเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และโดยสม่ำเสมอ

ผลการแก้ไขปัญหา “ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี มั่งคั่ง ยั่งยืน”

หลังจากที่ท่านผู้ว่า ฯ ได้ทำงานอย่างหนัก ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาขยะ ซึ่งแม้ว่าจะยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด แต่ถือว่าท่านได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาด้วยความมุ่งมั่น โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และรูปแบบในการบริหารจัดการเพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ซึ่งส่งผลให้เกิดผลดีต่อชุมชน ประชาชน และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ขยะตกค้างในพื้นที่ฝังกลบซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการฯ จะมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่องในระยะยาวเนื่องจากการทยอยดำเนินการกำจัดอย่างถาวรจากการนำไปเปลี่ยนสภาพเป็นเชื้อเพลิงและพลังงานงานไฟฟ้า รวมถึงผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอื่น ๆ

2. จังหวัดสมุทรปราการมีหลักประกันในการแก้ไขและบริหารจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ในระยะยาว โดยคาดว่าจะสามารถรองรับการกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นต่อวันภายในจังหวัดสมุทรปราการ ในอัตราปัจจุบัน (ประมาณ 1,900 ตัน/วัน) ได้อีกไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ของจังหวัดเพิ่มขึ้นจากอัตราการจ้างงาน และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโครงการ ฯ

4. คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของประชาชนและชุมชนโดยรอบพื้นที่ฝังกลบขยะดีขึ้นเนื่องจากปัญหามลพิษของบ่อขยะได้รับการบรรเทาลง จากกระบวนการกำจัดขยะของโครงการ ฯ ที่ใช้วิธีการเปลี่ยนรูปของขยะทดแทนวิธีการฝังกลบ รวมถึงมาตรฐานการบริหารจัดการที่จะดีขึ้นตามข้อกำหนดและกฎหมายควบคุมการดำเนินงานของบริษัท ฯ ผู้ดำเนินโครงการที่จะต้องปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขปัญหา

1. ภาครัฐควรปรับมาตรการด้านกฎหมายให้มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น รวมถึงให้การสนับสนุนมาตรการด้านภาษีหรือการส่งเสริมการลงทุนแก่ภาคเอกชนที่ประกอบกิจการซึ่งมีลักษณะเป็นคุณหรือส่งผลดีต่อการแก้ไขหรือลดภาวะปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมเพื่อจูงใจและส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีการลงทุนในกิจการประเภทดังกล่าวมากขึ้นซึ่งจะสามารถแบ่งเบาภาระทางงบประมาณในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภาครัฐได้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ในการจัดทำโครงการเพื่อใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ ในลักษณะที่เป็นการอุดหนุนหรือสนับสนุนการดำเนินการลักษณะต่าง ๆ ร่วมกับภาคเอกชน

ทั้งนี้เพื่อร่วมดำเนินโครงการที่ส่งผลดีต่อพื้นที่และประชาชนในภาพรวมควบคู่ไปกับการสร้างผลกำไรในส่วนของเอกชนได้ เพื่อให้การบริหารจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปโดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง และมีความยั่งยืน

บทสรุป

จังหวัดสมุทรปราการ ถือว่าเป็น 1 ใน 6 จังหวัดที่เป็นพื้นที่วิกฤติในเรื่องปัญหาขยะมูลฝอย ที่สะสมกันมายาวนาน และแก้ไขได้ยาก ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น และทุ่มเท ในการเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหา ซึ่งท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ นายพินิจ หาญพาณิชย์ ได้ใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการ โดยเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นเฉพะหน้า ท่านได้ระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามาช่วยเหลือ ทั้งภาคเอกชน ภาคราชการ และประชาชน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ลุล่วงไปได้รวดเร็ว และเมื่อหลังจากเกิดภัยพิบัติแล้ว ท่านก็ได้

กำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ และระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อช่วยกันในการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากที่สุด คือการรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในการลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การแยกประเภทขยะ แหล่งกำเนิด รวมทั้ง การแยกประเภทขยะเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ ซึ่งจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะกลายเป็นทรัพย์สินมหาศาลได้ไม่ยาก หากทุกคนเริ่มตั้งแต่วันนี้ จากขยะกลายเป็นขุมทรัพย์ก็ไม่ใช่เรื่องที่ไกลเกินจริงอีกต่อไป

รูปเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ทำการฉีดน้ำดับเพลิงที่ลุกไหม้กองขยะขนาดใหญ่

